

II/KTR 18 taistelukertomus ajalta 4.9.–8.9.1941

II/KTR 18 komentaja majuri Onni Nousiainen (Sota-arkiston asiakirja: 15946)

<u>Selite:</u>	JR 10	Jalkaväkirykmentti 10
	I/JR 10	JR 10:n ensimmäinen pataljoona (IP)
	II/JR 10	JR 10:n toinen pataljoona (IIP)
	kärkikomp.	kärkikomppania
	II/KTR 18	Kenttätykistörykmentti 18 toinen patteristo (IIPsto)
	Rask.psto	raskas patteristo (Raskas patteristo 29)
	ptri	patteri

14. D:n tykistökomentajan ja JR 10:n komentajan käskynjaossa 4.9.41 klo 8-13 määrättiin II/KTR 18 JR 10:n tukiryhmäksi. JR 10:n tehtävä Pismajokilinjan valtaamiseksi oli vasemmalta sivustalta saarrostusliikkeellä valloittaa vihollisen vahvasti varustettu kukkula 176,8 sekä katkaista maantie suunnilleen $y=8600$ kohdalla. JR 10 hyökkäyslähtöasema $x=1618$ $y=7672$. Kärkikomp. Leskisen sekä I/JR 10 ja II/JR10 hyökkäyssuunnat selviävät tulenjohtuekarttaluonnoksesta. H -hetki 5.9.41 aamulla, josta tarkemmin myöhemmin.

Käskyn perusteella annoin 4.9. klo 13.30 seuraavat käskyt:

5.ptrin 2. tulenjohtaja vänrikki Pääkköselle ("Pukki") tulenjohtueineen ilmoittautua kärkikomppanian päällikölle luutnantti Leskiselä. Tukipatteriksi määräsin 4. sekä 5.ptrin.

5.ptrin päällikkö luutnantti Lumialalle ("Lumi") vänrikki Leiramoon ("Läski") tulenjohtueineen ilmoittautua I/JR 10 komentaja majuri Majewskylle. Tukipatteriksi määräsin 5.ptrin PS=13-00 tuliaseman koordinaatit $x=0919$ $y=7542$. (PS=perussuunta)

6.ptrin päällikkö kapteeni Virmakoskelle ("Virma") luutnantti Arnkilin ("Aatu") tulenjohtueineen ilmoittautua II/JR 10 komentaja kapteeni Haloselle. Tukipatteriksi määräsin 4.ptrin PS=16-00 tuliaseman koordinaatit $x=0909$ $y=7899$. Yhteispatteriksi määräsin 6.ptri PS=10-00 tuliaseman koordinaatit $x=0985$ $y=7808$.

4.ptrin päällikkö kapteeni Toivaselle ("Topi"), mukanaan tulenjohtue vänrikki Rantalan johdossa reservinä seuraamaan patteriston komentoporrasta, joka vuorostaan seuraa rykmentin komentoporrasta.

Mittausupseerille käskyn suorittaa tarkistusmittausta 6.ptrin tuliasemasta rykmentin hyökkäyslähtöasemaan sekä siinä liittyä tulenjohtueeseen ja suorittaa sen edetessä edelleen mittauksia.

Viestiupseerille käskyn perustaa tulenjohtokeskus "Puukko" JR 10:n H-lähtöaseman kohdalle, jonne 5. ja 6. ptrin tulenjohtueiden puhelinryhmät rakentavat kukin oman johtonsa Rask.psto 29:n Osasto Seitamon (Rajajääkäripataljoona 6) kohdalle ($x=1350$ $y=7730$) perustamasta tulenjohto-keskuksesta "Silmä". Tulenjohtueiden puhelinryhmät on vahvistettava patteriston viestijaoksen puhelinryhmillä, jotta tarpeellinen johtomäärä, joka vetelän suomaaston takia on kannettava koko matka, saataisiin nopsasti seuraamaan hyökkäävää osastoa. Viestijaoksen on perustettava vikapartioasema "Pikku-Puukko" tulenjohtueiden ja tulenjohtokeskuksen välille. Tulenjohtueiden viestiyhteydet on varmistettava radioilla.

Elintarvikehuolto vahvistetuille tulenjohtueille sekä komentoportaalle on järjestetty kokonaan JR 10:n kautta (Muonavahvuus 120).

4.9.41

klo 17.30 oli patteriston komentoporras JR 10:n väliaikaisella komentopaikalla $x=1320$
 $y=7700$

klo 23.50 saatuani tiedon JR 10:n komentajalta eversti Tähtiseltä H –hetkestä annoin puhuttelussa käskyn patterinpäälliköille ja tulenjohtajille, joiden tulenjohtueineen oltava rykmentin H –lähtöasemassa 5.9.41 klo 5.00.

5.9.41

klo 5.30 olivat kärkikomp. Leskinen sekä I ja II pataljoona tulenjohtueineen hyökkäysvalmiusasemissa.

klo 9.05 ilmoitti JR 10:n adjutantti kapteeni Temmes, että hyökkäys, joka on riippuvainen JR 52:n päähyökkäyksestä tien suunnassa, on siirretty huomiseksi ja pataljoonat saavat palata entisille majoituspaikoille.

Komentoporras ja tulenjohtueet seuraisivat vastaavasti jalkaväen läheisyyteen perustamiin majoituspaikkoihin.

6.9.41

klo 14.55 sain JR 10:n komentajalta eversti Tähtiseltä tietää, että JR 52:n kapteeni Ahin pataljoona oli tien suunnassa onnistunut Matkalammin eteläkärjen kohdalla saavuttaa Rukajärven länsipuolella kulkevan tien klo 14.35.

Eversti Tähtinen antoi pataljoonille tulenjohtueineen käskyn heti lähteä hyökkäysvalmiusasemaan.

klo 16.30 olivat kaikki pataljoonat tulenjohtueineen H-valmiusasemassa ja JR 10:n komentaja antoi hyökkäyskäskyn.

klo 17.30 lähti kärkikomp. Leskinen liikkeelle ja välittömästi sen jälkeen I ja II pataljoona.

Patteriston komentoportaassa, joka sijaitsi JR 10:n komentoportaan vieressä H –lähtöaseman kohdalla, oltiin vieressä olevan tulenjohtokeskus ”Puukon” kautta puhelinyhteydessä etenevien tulenjohtueiden kanssa.

klo 20.55 oli ”Pukin” (kärkikomp.) tulenjohtue edennyt pisteeseen $x=1480$ $y=8080$ ja ”Läskin” (IP) tulenjohtue edennyt pisteeseen $x=1460$ $y=8060$.

klo 22.45 oli ”Aatun” (IIP) tulenjohtue edennyt ”Läskistä” itään ja eteneminen jatkui kaikessa rauhassa.

7.9.41

klo 00.38 oli ”Läski” (IP) päässyt kosketukseen ryssän kanssa.

klo 5.00 oli ”Läski” (IP) edennyt maali Ilves 29:n kohdalle ($x=1277$ $y=8214$) sekä pyysi tulta käyttöönsä. Tarkastettuaan 4., 5. ja 6.ptrin tulta ampui ”Läski” tästä maalista tulen siirrolla muutamia ryhmiä. Aamun sarastaessa alkoi jalkaväki tulitaistelun.

klo 6.25 kaatui "Läskin" (IP) puhelinmies kiväärin luodista.

klo 6.40 saatiin yhteys "Pukin" (kärkikomp.) puhelinmieheen, joka sanoi olevansa viimeisen ison lammin rannalla ja mainitsi, että hän odottaa tapsitäydennystä ja että kärkikomp. Leskinen ja "Pukki" tulenjohtueineen ovat hänestä 2 km eteenpäin. "Pukki" oli sanonut ottavansa yhteyttä radiolla.

klo 8.45 ilmoitti "Lumi" (IP), että maaliin Ilves 29 ei saa ampua, koska ryssät ovat sen jättäneet ja omat miehet etenevät siihen suuntaan. "Läskin" (IP) kohdalla kova kiväärituli.

klo 9.30 ilmoitti viestiupseeri, että radioyhteydessä "Pukin" (kärkikomp.) kanssa oltiin klo 7.00 alkaen.

klo 9.35 ilmoitti "Lumi" (IP), että Majewskyn pataljoona oli päässyt Ilves 29:n kohdalla ryssän linjan läpi.

klo 9.35 ilmoitti "Pukki" (kärkikomp.) olinpaikkansa $x=1370$ $y=8400$

klo 10.05 ammuttiin "Lumen" (IP) pyynnöstä koko patteristolla sekä Raskaan Patteriston haubitsipatterilla maaleihin Ilves 24 ($x=1143$ $y=8188$) ja Ilves 25 ($x=1188$ $y=8180$) muutamia ryhmiä. Tuli meni hyvin, mutta "Lumi" totesi, että raskaan haubitsin tuli, jos sillä ammutaan lähelle omia linjoja, vaikuttaa myös omiin joukkoihin pelottavasti.

klo 11.15 pyysi "Lumi" (IP) Ilves 29 häirintätulta 1 laukaus minuutissa $\frac{1}{2}$ tunnin ajan.

klo 12.20 pyysi "Aatu" (IIP) radioteitse tarkistustulta maaliin Aatu 1 ($x=1335$ $y=8410$), mutta kielsin sen, koska maali oli liian lähellä "Pukin" olinpaikkaa.

klo 12.25 pyysi "Pukki" (kärkikomp.) tarkistustulta maaliin Pukki 1 ($x=1235$ $y=8565$) ja ammuttiin siihen 4.ptrilla 4 laukausta.

klo 13.05 tarkasti "Läski" (IP) kaikilla pattereilla sulkua Ilves 29:n kohdalla.

klo 13.10-13.50 tarkasti "Pukki" (kärkikomp.) 4.ptrilla maaleja Pukki 2 ($x=1380$ $y=8715$) ja Pukki 3 ($x=1480$ $y=8580$).

klo 14.20-14.30 tarkasti "Aatu" (IIP) maalia Aatu 1, jota nyt saatiin ampua.

klo 15.30-18.00 ampui "Läski" (IP) 4.ptrilla ja 5.ptrilla 10 ryhmää maali Aatu 1:en ennen oman jalkaväen hyökkäystä.

klo 19.00 ilmoitti "Pukki", että hän tulenjohtueen kanssa seuraa kärkikomp. Leskisen etenemistä maantielle.

klo 21.55 ammuttiin leikkauksen perusteella ryssän tykkiasemaa $x=1131$ $y=8324$

klo 22.25 saapui surusanoma "Pukin" tulenjohtueesta, tulenjohtaja oli kaatunut kiväärin luotiin.

klo 22.35 saatiin yhteys "Virmaan" (IIP) ja sovittiin, että em. tulenjohtue jää kapteeni Virmakosken luo, kunnes reservitulentohtaja vänrikki Rantala tulee sinne.

Yöllä ammuttiin 4.ptrilla 20 laukausta häirintää maaliin Aatu 1.

8.9.41

klo 6.30 ilmoitti JR 10:n adjutantti, että luutnantti Leskisen komppania oli alistettu kapteeni Haloselle (II pataljoona).

klo 6.40 haavoittui tulenjohtaja luutnantti Arnkil käsivarteen räjähtävästä kiväärin luodista.

klo 7.15 annoin käskyn reservitulenojohtaja vänrikki Rantalalle ilmoittautua kapteeni Virmakosken luona.

klo 7.55 kun kapteeni Halosen kärkikomppania vihollisen tulen takia ei päässyt etenemään, ampui "Virma" (IIP) 4.ptrilla maaliin Aatu 3 (x=1260 y=8470) 4 tarkastuslaukausta ja yhden sarjan. Ennen kuin ehdittiin ryhtyä vaikutusammuntaan, irtaantui ryssä.

klo 8.30 ilmoitti "Läski" (IP), että maaliin Ilves 24-31 ei saa ampua häirintää, koska ryssä irtaantui ja pataljoona Majewsky etenee.

klo 9.00 ilmoitti "Virma" (IIP), että maali Aatu 3:n kohdalla pataljoona Halonen oli päässyt läpi ja eteni maantietä kohti sekä käski kieltää Raskaan Patteriston ammunnan.

klo 10.15 annoin tykistökommentajan käskyn perusteella käskyn patteristoupseeri kapteeni Kujalalle järjestää viestiyhteydet tien suunnassa sekä siirtää 5.ptri 4.ptrin korkeudelle.

klo 10.35 ilmoitti "Virma" (IIP), että pataljoona Halosen kärkikomppania on saavuttamaisillaan maantien.

klo 11.00 ilmoitti "Lumi" (IP), että pataljoona Majewsky on maantiellä pisteessä Pa 36 km-pylvään kohdalla.

klo 11.10 ilmoitti JR 10:n adjutantti kapteeni Temmes, että I/JR 10 ja II/JR 10 tavoite on Rukajärven ja sen pohjoispuolella olevan lammen välinen kannas, sekä halusi Rask.psto 29:n tulta Rukajärven tiekolmioon y -koordinaatin 9000 itäpuolelle. Tulen pyynnöstä ilmoitettiin edelleen Rask.psto 29:lle.

klo 13.00 rykmentin ja patteriston komentoportaat palasivat maantielle ns. Halosen laiturin kautta.

klo 16.20 oli käskynjakotilaisuus tykistöryhmän komentajan majuri Hartikaisen luona.

Varsinainen saarustusliike oli niin ollen päätynyt ja II/KTR 18:lle annettiin uusia tehtäviä.

Taistelukertomuksen on kirjoittanut II/KTR 18 patteristoupseeri kapteeni Paavo Kujala.

Sota-arkisto: **15946**